

VOGELJAAR 1988: VAN FITIS TOT VUURGOUDHAAN

S.H.Poelstra

Na de verhuizing van ons gezin eind februari 1988 van Bussum naar Huizen en veel regen in de daarop volgende maand, eindelijk een mooie droge dag op 1 april: gelegenheid om vanuit de nieuwe woonplaats de omgeving eens te verkennen!

De weg voert eigenlijk als vanzelf richting oude haven en Gooimeerkust, één van mijn telgebieden uit de zeventigerjaren, waarmee ik opnieuw en met plezier kennis maak: ditlevert een vijftal paartjes Krakeenden, een vr. Bruine Kiekendief, een Grote Lijster, een vroege Fitis en een aantal zingende Rietgorzen op.

In de tuinen aan de Meentweg te Naarden staat op sommige plaatsen ook wat naaldhout: hier weerklinkt diezelfde dag het eentonige liedje van een Vuurgoudhaantje, dat vervolgens een viertal malen in de kijker kan worden gevangen. Het diertje zingt met overgave, trillend staartje en snaveltje eigenwijs schuin in de lucht: geweldig aardig, zo'n dapper dwergje!

Op 14-4 een geheel andere omgeving, Zuidelijk Flevoland in: eendensoorten als Slobeend, Krakeend, Wintertaling en Bergeend leveren een kleurige aanblik en er zijn zowaar nog wintergasten als Brilduiker en grote zager en zelfs een vr. Middelste Zaagbek te bespeuren op het Oostvaardersdiep.

Bruine Kiekendieven, roepend, jagend en baltsend, een enkele Buizerd nog, de eerste Visdiefjes..... een grote Bonte Specht bij de Blocq van Kuffeler een fraai mn. Tapuit in gezelschap van 2 vr. bij Pampushaven en acht Gele Kwikstaarten in dezelfde omgeving.

En het ontluikend lentegebeuren wordt nog geaccentueerd door drie mn. Witgesterde Blauwborst aan de overzijde van de weg, waarvan één fraai zingend in een enigszins leeuwerikachtige baltsvlucht, opstijgend vanuit het gele riet.

Veertien mei is een mooie zomerse dag, waarop Tureluurs paren in een drassig stukje weiland in de Wolfskamer (Gooimeerkust, Huizen), waar in de rietrand een Rietzanger zijn lied laat horen, in de verte een Koekoek roept en vier Paapjes zijn te bewonderen: later ten noordwesten van Naarden, bij het depot verontreinigd slib uit de vestinggrachten, opnieuw 3 prachtige Paapjes en een vr. Tapuit.

Op 11 juni opnieuw richting Gooimeerkust, maar eerst wordt een zingend mn. Zwarte Roodstaart gesignaleerd op de zendmast bij het Huizer politiebureau en een ander exemplaar laat zijn schone liedje horen vanaf een televisie-antenne in de nieuwbouwwijk Gooierhoofd: een derde mn. valt te bewonderen op het volkstuintencomplex aan de IJsselmeerstraat, waar hij ongetwijfeld een nest heeft, afgaande op zijn gedrag.

In de randvegetatie van een volkstuin zingt een Bosrietzanger, die druk Huis-mus, Boerenzwaluw en Spreeuw imiteert, afgewisseld met een stroom van eigen geluidjes.

Verder westelijk, voorbij de waterzuiveringsinstallatie, klinkt vanuit vochtig weiland het "tsjikke-tsjikke" van een Watersnip tussen het roepen van Kieviten en Tureluurs door: twee Bruine Kiekendieven hebben hier hun jachtdomein en vanuit een grote struik roept de Koekoek, die er stellig in zal slagen een ei te deponeren in een nest van Rietzanger, Snor of Kleine Karekiet.

Een Groene Specht in een boom bij de rietkraag is een tijpische verschijning in deze omgeving: vanuit het riet klinkt het gillen van een Waterral..... wat een vogelrijkdom in dit toch betrekkelijk kleine, maar zo verrassend veelzijdig gebied!

Op 23-7 opnieuw naar het kustgebied tussen Huizen en Naarden, waar het inmiddels al wat stiller is geworden: opvallend is de aanwezigheid van een blauwe reigersociëteit aan de noordrand van de Wolfskamer tegen de rietkraag aan, waar zo'n 20 vogels de tijd doorbrengen met rusten en veren poetsen.

Een overvliegende Bruine Kiekendief kan het statige gezelschap, dat zich kennelijk veilig voelt, niet in beroering brengen. Opnieuw wordt hier de Groene Specht gesignaleerd en leuk is ook de aanwezigheid van 3 Ringmussen. Op 3-9 zaait een jagende Havik in de omgeving van de Oostdijk (Naarden) paniek onder meeuwen en Houtduiven, als hij laag over het weiland scheert en tenslotte in de buurt van de Zanddijk uit het oog verdwijnt.

Op het fietspad scharrelt inmiddels een gors-achtige vogel, die al snel kan worden gedetermineerd als een vr. Ortolaan, of misschien een mooi uitgekleurd en goed in de veren zittend juveniel?

Ik noteer de volgende kenmerken: bovenzijde warm bruin-zwart gestreept, witte buitenste staartpennen, rossige snavel, donkere baardstreep in combinatie met een opvallend lichte baan onder de wang, keel en buik licht isabelkleurig met fijne donkere streepjes: de kop is "hoekiger" dan die van een Geelgors en zeer karakteristiek is natuurlijk de lichtgele oogring, duidelijk te zien bij een waarnemingsafstand van minder dan 10 meter. Hoewel de vogel tot drie keer toe wordt verjaagd door passerend fietsvolk maakt hij een weinig schuwe indruk en vliegt telkens terug naar het pad om daar naar zaadjes of iets anders eetbaars te zoeken: vier maal kan ik het diertje gedurende enkele minuten observeren.

Heel mooi ook, die 3 Appelvinken aan de Verbeeklaan in Blaricum op die nevelige, wat sombere 19e november, bedaard op goudvinkenmanier fouragerend op knoppen en/of bessen, niet al te hoog in een struik en op betrekkelijk korte afstand: het voedsel wordt met de indrukwekkende snavel als het ware vermalen. Ondanks hun toch wat zware lichaamsbouw tonen ze zich op een bedachtzame wijze behendig bij het bemachtigen van hun voedsel. Voor het overige zien ze er prachtig uit, de snavel heeft reeds de winterse lichte hoornkleur. Publikaties in de Gooi- en Eemlander over het verschijnen van Pestvogels in Bussum vormen een goede aanleiding om weer eens in mijn vroegere woon-omgeving te gaan kijken: volgens de berichtgeving zouden de vogels te zien zijn in de omgeving van de Zuiderkerk aan de Ceintuurbaan.

Na enig zoeken op 26-11 vind ik tenslotte een groepje van 7 vogels in een boom in de "groene long", aan de zuidkant van de Ceintuurbaan: van hieruit vliegen ze enkele malen naar de lijsterbesbomen tegenover de Zuiderkerk, waarin ze fourageren. Schitterend, deze prachtige vogels tussen de oranje-rode bessen! Inmiddels groeit het toeschouwersaantal, eerst met twee mensen, later tot een klein leger van een 20 personen, die met kijkers en fotostellen de vogels van alle kanten observeren: onder hen tel ik enkele leden van onze vogelwerkgroep.

Op 3-12 tref ik aan de oostrand van de Wolfskamer te Huizen in een struikje niet ver van het fietspad een rondfladderend Vuurgoudhaantje aan, dat even later weg vliegt naar het geboomte aan de rand van het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Ruim een uur later opnieuw heel mooi een 2e exemplaar op het N.T.K.C. terrein, tussen de Eukenberg en het Magdalenabos aan de onvolprezen Gooimeerkust.

Het geluid van deze kleintjes lijkt wat minder ijl, wat meer doordringend dan dat van de gewone Goudhaan, en heel belangrijk, de Vuurgoudhaan scharrelt m.i. veel vaker rond in niet naaldbomen!

Ter nadere illustratie van dat laatste tenslotte een gebeurtenis uit mijn laatste vogeltocht van 1988 en wel op 31-12 in dezelfde omgeving, waar een mn. Vuurgoudhaantje ijverig bezig is: energiek zoekt het de pluimen van het gele riet tegenover het meergenoemde N.T.K.C.-terrein af naar iets eetbaars, wat een heelbijzonder gezicht is. Even later strijkt een mn. Goudvink neer in een boom in de buurt: een wonderschoon tafereeltje aan het eind van het jaar en aan het begin van een wonderlijke winter.